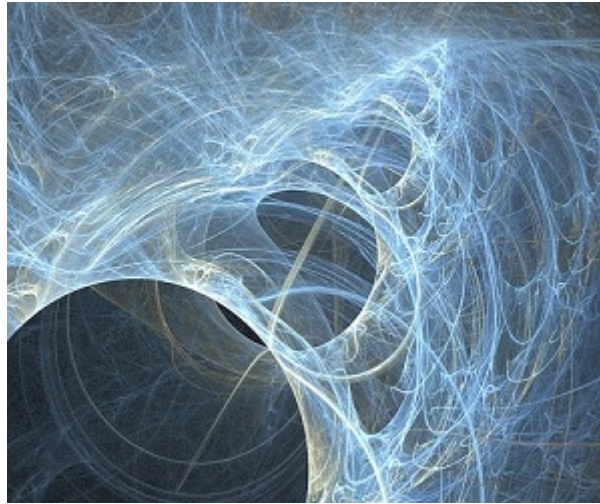

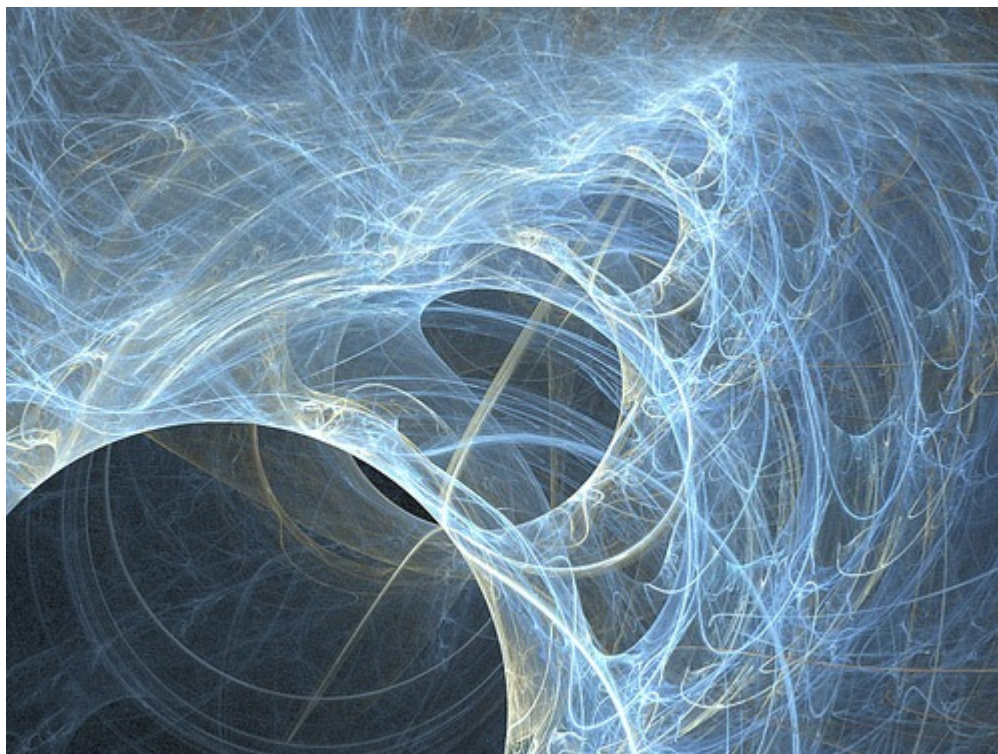
Φυσικές επιστήμες και θρησκευτική πίστη (Δρ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Υπεύθυνος Περιεχομένου Πεκμπουσίας)

/ [Πεκμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Οι σχέσεις των φυσικών επιστημών με τη θρησκευτική πίστη

Σε γενικές γραμμές μπορούμε να δούμε δύο αποκλίνοντες δρόμους όσον αφορά τη σχέση των επιστημών με τη θρησκεία. Σύμφωνα με τον έναν απ' αυτούς, οι επιστημονικές ανακαλύψεις καθιστούν πλέον περιττή την ιδέα του Θεού. Εκεί δηλαδή όπου οι άνθρωποι παλαιότερων εποχών απέδιδαν τα φαινόμενα της φύσης σε μια υπερβατική αιτία, έρχεται σήμερα η επιστημονική γνώση και ανακαλύπτει τους νόμους που τα διέπουν – σε μια αποκλειστικά ενδοκόσμια προοπτική. Π.χ., αν κάποτε οι άνθρωποι πίστευαν ότι τους κεραυνούς τους εξαπέλυε ο Δίας, γνωρίζουμε πλέον ότι αποτελούν ένα σύνηθες μετεωρολογικό φαινόμενο, το οποίο μπορεί να ερμηνευθεί με τις αρχές του Ηλεκτρομαγνητισμού.

Πηγή: Q-Niverse

Συνεπώς, σύμφωνα με τη λογική αυτή, η ερμηνεία του κόσμου και όσων συμβαίνουν σε αυτόν πρέπει να αναζητηθεί αποκλειστικά μέσα στον ίδιο τον κόσμο. Αυτή είναι σε γενικές γραμμές η διέπουσα αρχή της επιστήμης, η οποία θεωρείται πως ενισχύεται με επιτυχίες σε τομείς της γνώσης στις οποίες μέχρι πρότινος κυριαρχούσαν θρησκευτικές απόψεις, όπως συνέβη με το Δαρβινισμό. Απορρίπτοντας τις μεταφυσικές ερμηνείες και προκρίνοντας εκείνες που στηρίζονται αποκλειστικά στις δικές του δυνάμεις, ο ανθρώπινος λόγος θεωρεί πως εφαρμόζει μian εύχρηστη και αποτελεσματική οικονομία στην πρακτική του.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν ζητήματα στα οποία η επιστημονική γνώση δυσκολεύεται να αποφανθεί. Εδώ δεν αναφερόμαστε βέβαια σε θέματα τα οποία αναμένουν νέα στοιχεία που ενδεχομένως θα προσφέρει η έρευνα, αλλά σε σημεία στα οποία η προσέγγισή τους συναντά δομικές δυσκολίες από την ανθρώπινη σκέψη. Τέτοιο χαρακτηριστικό ζήτημα είναι η αρχή του Σύμπαντος. Σύμφωνα με την ισχύουσα άποψη, το Σύμπαν ξεκίνησε την «περιπέτειά» του πριν από 14 περίπου δισεκατομμύρια χρόνια με μian έκρηξη ασύλληπτης ισχύος, γνωστή ευρύτερα ως «Big Bang». Με την έκρηξη αυτή δημιουργήθηκε ταυτόχρονα μαζί με την ύλη/ενέργεια[1] τόσο ο χώρος όσο και ο χρόνος. Επομένως, δεν έχει νόημα να τίθενται ερωτήματα ούτε σχετικά με το πού συνέβη το γεγονός αυτό ούτε με το τι υπήρχε πριν από αυτό (αλλά ούτε και γιατί συνέβη αυτό)[2]. Παρόλο που διατυπώνονται

διάφορες εικασίες σχετικά με αυτά τα ερωτήματα (οι περισσότερες από τις οποίες έχουν να κάνουν κυρίως με τις λίγο γνωστές ιδιότητες του κβαντικού κενού), κεφαλαιώδη παραμένουν επιπλέον και τα ζητήματα των φυσικών νόμων που προκύπτουν μαζί με το Σύμπαν: Γιατί είναι αυτοί και όχι άλλοι; Πώς καθορίζονται; Μένουν σταθεροί με την πάροδο του χρόνου ή αλλάζουν; Διέπουν και τη Μεγάλη Έκρηξη (οπότε κατά κάποιον τρόπο προϋπάρχουν αυτής) ή «γεννιούνται» μαζί της; κ.ο.κ.[3]

[Συνεχίζεται]

[1] Σύμφωνα με τη Θεωρία της Σχετικότητας, η μη υλική έννοια της ενέργειας ισοδυναμεί με την ύλη.

[2] Βλ. Αυγολούπη Σταύρου, *Αρχή & τέλος. Η ιστορία του Σύμπαντος*, εκδ. Πλανητάριο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 2009, σ. 18.

[3] Βλ. Langford Cooper, «Review of 'An Interpretation of Causal Laws'», *Journal of Symbolic Logic* 6 (1941), σ. 67-8, Dretske Fred, «Laws of Nature», *Philosophy of Science* 44 (2), June 1977, σ. 248-68, Tooley Michael, «The Nature of Laws», *Canadian Journal of Philosophy* 7 (4), 1977, σ. 667-98, Swoyer Chris, «The Nature of Natural Laws», *Australasian Journal of Philosophy* 60 (3), 1982, σ. 203-23, Armstrong David, *What Is a Law of Nature?*, Cambridge University Press, Cambridge 1983, Earman John, «Laws of Nature: The Empiricist Challenge», στο Bogdan Radu (ed.), *D. M. Armstrong*, D. Reidel, Dordrecht 1984, σ. 191-224, Davies Paul, *The Mind of God: The Scientific Basis for a Rational World*, Touchstone, New York 1992, σ. 73-92, Bigelow John - Ellis Brian - Lierse Caroline, «The World as One of a Kind: Natural Necessity and Laws of Nature», *British Journal for the Philosophy of Science* 43 (1992), σ. 371-88, Carroll John, *Laws of Nature*, Cambridge University Press, Cambridge 1994, Craig William Lane - Smith Quentin, *Theism, Atheism, and Big Bang Cosmology*, Oxford University Press, Oxford 1995, σ. 45, 165, 198, 207, 251-2, 270, Sankey Howard (ed.), *Causality and Laws of Nature*, Kluwer, Dordrecht 1999, Lange Marc, *Natural Laws in Scientific Practice*, Oxford University Press, Oxford 2000, Feynman Richard, *The Character of Physical Law*, MIT Press, Cambridge MA 2001²⁴, Edwards Rem, *What Caused the Big Bang?*, Rodopi, Amsterdam/New York 2001, Alpher Ralph - Herman Robert, *Genesis of the Big Bang*, Oxford University Press, Oxford 2001, σ. 5, 11, 140, 159, Carroll John (ed.), *Readings on Laws of Nature*, Pittsburgh University Press, Pittsburgh 2004, Foster John, *The Divine Lawmaker*, Clarendon Press, Oxford 2004, Mumford Stephen, *Laws in Nature*, Routledge, London 2004, Mittelstaedt Peter - Weingartner Paul, *Laws of Nature*

, Springer, Heidelberg/Berlin 2005.